

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Lausunto Ympäristöministeriölle luonnoksesta ympäristönsuojelulaiksi

Ympäristöministeriö on pyytänyt Turun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa esityksestä ympäristönsuojelulaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Lausuntopyyntö on eritelty eräitä lakiehdotuksen lukuja ja pykäläitä, joihin erityisesti pyritään kiinnittämään huomiota.

Turun kaupungin Ympäristötoimialan ympäristönsuojelun tulosalue antaa ympäristöministeriölle ehdotuksista alla olevan lausunnon:

Yleistä

Myönteistä lakiehdotuksessa on, että siinä on koottu onnistuneesti yhteen eri lakien ja asetusten säädöksiä. Lakiluonnoksessa ei kuitenkaan määritellä ympäristöluvanvaraisten toimintojen osalta vastuullista lupaviranomaista vaan se on jätetty tulevaan asetukseen. Asetuksella tulee siis olemaan suuri merkitys lain toteuttamisvastuun jalkauttamisessa ja erityisesti kunnan valvontaresurssien kannalta. Asetuksesta tuleeekin ennen sen antamista pyytää myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten lausunto.

Pykäläkohtaiset kommentit

2. luku

- 11 §: Näkemyksemme mukaan on tarpeen ja perusteltua, että ympäristölupaa edellyttävän toiminnon lupakäsittelyssä huomioidaan myös erityiset luonnonarvot, lajien esiintyminen, niiden uhanalaisuus sekä luonnon monimuotoisuus.

11 §:n 2. momentin 1) kohdassa esitetään, että pykälää sovellettaisiin vain valtion ympäristölupaviranomaisen myöntämään lupaan. Näkemyksemme mukaan kyseinen kohta tulee laajentaa koskemaan myös kuntien käsittelemiä ympäristölupia. Ympäristöluvan varaisiin toimintoihin sisältyy esimerkiksi kivenlouhimojen ja murskaamojen luvitus, joiden yhteydessä pykälän soveltaminen on relevanttia ja voimassa olevassa ympäristönsuojeluasetuksessa niitä koskevat luvat käsitellään kunnan lupaviranomaisessa.

Mikäli sama jako lupaviranomaisen toimivallan osalta säilyy uudessa asetuksessa, muodostuisi tilanne, jossa kyseinen pykälä ei koske kaikkia luvanvaraisia toimialoja. Esimerkiksi kivenlouhimoilla ja murskaamoilla on usein merkittäviä vaikutuksia luontoarvoihin tai maisemaan.

- 15 §: Organismien ja mikro-organismien määrittely käytännön työssä saattaa olla ongelmallista ja määräystä tulisikin tältä osin selkeyttää..

4. luku

- 29 §: Liitteessä 2 on listattu kansalliset laitokset, jotka ovat luvanvaraisia. 12 b) kohdan mukaan lentopaikka on ympäristöluvanvaraista toimintaa. Lentopaikan määrittelyä ei ole kuitenkaan esitetty. Määrittelymäärän puuttuminen aiheuttaa erilaisia näkemyksiä eri kunnissa luvanvaraisuuden suhteen.
- Liitteen 13 a-l) kohdissa on listattu jätteiden ammattimaista tai laitospaikkaista käsittelyä sekä jätevesien käsittelyä koskevat luvanvaraiset toiminnot. Toimialan alakohdissa ei ole asetettu alarajaa ympäristöluvanvaraisen toiminnan kapasiteetille. Kaikkien pientenkin toimintojen luvittaminen ei kuitenkaan liene tarkoituksenmukaista (esimerkiksi apteekkien lääkejätteen vastaanotto),
- 40 §:n mukainen toimivallan siirtomahdollisuus kansallisten laitosten osalta valtion lupaviranomaiselta kunnan lupaviranomaiselle on kannatettavaa, jos kunnilla on resursseja ja asiantuntemusta lupien käsittelyyn ja siirto koskee vain osaa liitteen 2 mukaisista luvanvaraisista toiminnoista.

6. luku

- 59 §: Energian ja materiaalien käytön tehokkuutta koskeva määräys saattaa olla lupaviranomaisen kannalta hankala valvoa tai seurata. Myös asiantuntemus energiatehokkuuden arvioimiseen viranomaisessa edellyttää kouluttautumista ja erityistä perehtyneisyyttä. Määräys on kuitenkin (onneksi) kirjoitettu sellaiseen muotoon, että se ei suoraan koske kaikkia lupavelvollisia laitoksia.

7. luku

- 82 §: Maaperän ja pohjaveden perustilan selvittäminen suurten laitosten osalta lupakäsittelyn yhteydessä on tarpeellinen lisäys. Myös joidenkin kansallisten laitosten lupakäsittelyssä olisi tarpeen säätää vastaava määräys.

8. luku

- 91 ja 92 §: Luvan raukeaminen ja luvan muuttaminen. Toimivaltaisen lupaviranomaisen (eikä luvan myöntäneen viranomaisen) tulisi tehdä nämä päätökset koska lupien käsittelyn toimivaltaa saatetaan siirtää viranomaiselta toiselle.

18.luku

- 166 §: Valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman laatimisen edellyttäminen lupaviranomaisilta tasapuolistaa kunnissa tehtävää valvontatyötä, vaikka pienemmissä kunnissa saattaa syntyä ongelmia viranomaisen resurssien niukkuuden vuoksi. Suurimmissa kaupungeissa kyseinen suunnitelma on yleisesti käytössä ja todettu hyväksi työkaluksi, eikä se aiheuta merkittäviä lisähaasteita viranomaisen toimintaan.
- 171 §: Avustajan käyttämistä tarkastustehtävissä koskeva pykälä on tarpeellinen, koska kuntien ympäristöviranomaiset usein käyttävät tarkastustehtävissä lisäresursseina harjoittelijoita tai muita vastaavia henkilöitä, jotka eivät ole virkamiehiä tai viranhaltijoita.
- 185 §: Pykälän ensimmäisessä lauseessa viitattaneen 213 §:ään eikä 211 §:ään.

20.luku

- 200 §: Oikeus periä valvontamaksua luvan käsittelystä tai valvontaohjelman mukaisen tarkastuksen tekemisestä, on tarpeellinen. Valvontamaksua pitäisi voida käyttää myös

muidenkin kuin ympäristölupavelvollisten tai ilmoituksenvaraisten toimintojen tarkastamiseen. Suuri osa ympäristönsuojeluviranomaisen tekemistä tarkastuksista ja valvontaresurssien käytöstä koskee laitoksia, jotka eivät ole ympäristölupavelvollisia tai ilmoituksenvaraisia. Näiden toimintojen järjestelmällinen valvonta on tärkeää, koska ympäristölupamääräyksillä ei ole mahdollista vähentää niiden mahdollisesti aiheuttamia ympäristöhaittoja.

- 203 §: Kyseisestä lainkohdasta ei selviä koskeeko se vain analysointia vai myös näytteen ottoa. Veden, sedimentin ja vesieliöstön näytteitä tutkivan laboratorion osalta on todettu, että näytteenottoiminnan pätevyys tulee osoittaa akkreditoinnilla tai henkilösertifioinnilla, mutta koskeeko tämä myös ympäristönsuojeluviranomaisen harjoittamaa omaa näytteenottoa?

Turussa 7.1.2013

Mikko Jokinen
ympäristötoimenjohtaja